

Κερκύρας Νεκτάριος: Η μισθοδοσία των Αρχιερέων υπό το πρίσμα της ποιμαντικής διακονίας

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων](#)

Ο Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος τοποθετείται για τα όσα γράφονται και λέγονται το τελευταίο διάστημα σε δημόσια συζήτηση για το σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών το οποίο, μεταξύ άλλων, προβλέπει και ρύθμιση για τις αποδοχές Αρχιερέων,

Σε άρθρο του με τίτλο: «Η μισθοδοσία των Αρχιερέων υπό το πρίσμα της ποιμαντικής διακονίας», ο Σεβασμιώτατος τονίζει ότι το θέμα δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται αποκομμένο από την αποστολή της Εκκλησίας και τη σχέση της με την Πολιτεία. Όπως αναφέρει, «ο επίσκοπος δεν υπάρχει στην Εκκλησία για να

διεκδικεί προσωπικές απολαβές, αλλά για να διακονεί τον λαό του Θεού».

Ο Σεβασμιώτατος επισημαίνει ότι η δημόσια συζήτηση επικεντρώθηκε σε αριθμούς και εντυπώσεις, ενώ παραβλέφθηκε το θεσμικό πλαίσιο και η πραγματική διάσταση του ζητήματος. Παράλληλα, αποκαλύπτει ότι έχει εκφράσει εντός της Ιεραρχίας την άποψη πως «ίσως εμείς οι Αρχιερείς θα έπρεπε να εξετάσουμε σοβαρά την πλήρη παραίτησή μας από το μισθολόγιο του κράτους», θεωρώντας ότι «η πνευματική ελευθερία της Εκκλησίας έχει μεγαλύτερη αξία από κάθε οικονομική διευθέτηση».

Αναφερόμενος στο έργο των Μητροπόλεων, υπογραμμίζει ότι πίσω από την καθημερινή λειτουργία τους βρίσκονται σημαντικές κοινωνικές και φιλανθρωπικές ανάγκες, σημειώνοντας χαρακτηριστικά πως «οι Μητροπόλεις δεν είναι μόνο γραφεία διοικήσεως, αλλά και καθημερινά καταφύγια ανθρώπινου πόνου». Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζει δράσεις της Ιεράς Μητροπόλεως Κερκύρας, όπως το σχέδιο δημιουργίας φοιτητικών κατοικιών και η στήριξη του Ιδρύματος Χρονίως Πασχόντων «Η Πλατυτέρα».

Κλείνοντας, ο Μητροπολίτης κ. Νεκτάριος υπογραμμίζει ότι «το ζήτημα των αποδοχών θα περάσει και ο θόρυβος θα κοπάσει», ενώ εκείνο που θα παραμείνει είναι εάν η Εκκλησία στάθηκε «με αλήθεια, ταπείνωση και ευθύνη» απέναντι στον λαό. «Το μέλημά της είναι ο Σταυρός του Χριστού, η ταπείνωση της διακονίας», καταλήγει, υπογραμμίζοντας ότι η Εκκλησία καλείται να παραμένει κοντά στον άνθρωπο που δοκιμάζεται.

Αναλυτικά το άρθρο του Μητροπολίτη Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων κ. Νεκταρίου:

Η μισθοδοσία των Αρχιερέων υπό το πρίσμα της ποιμαντικής διακονίας

Του Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ

Τις τελευταίες ημέρες δημιουργήθηκε έντονος δημόσιος θόρυβος γύρω από το ζήτημα της αναπροσαρμογής των αποδοχών των Αρχιερέων της Εκκλησίας μας. Παρακολούθησα με προσοχή όσα γράφτηκαν και ειπώθηκαν, άκουσα την απογοήτευση πολλών αδελφών μας, είδα την εύλογη δυσφορία μιας κοινωνίας που δοκιμάζεται οικονομικά, αλλά και τις υπερβολές, τις απλουστεύσεις και τις εντυπώσεις που καλλιεργήθηκαν γύρω από ένα θέμα το οποίο, όσο κι αν φαίνεται

ασήμαντο μπροστά στα μεγάλα θέματα που αντιμετωπίζει η πατρίδα μας, σχετίζεται με το πώς αντιλαμβανόμαστε την Εκκλησία, πώς βλέπουμε τον επίσκοπο, πώς κατανοούμε τη σχέση Εκκλησίας και Πολιτείας, αλλά και πώς οφείλουμε όλοι, ιδίως όσοι έχουμε δημόσια ευθύνη, να στεκόμαστε απέναντι στον λαό που υποφέρει.

Ως Μητροπολίτης, αισθάνομαι την ανάγκη να καταθέσω με απλότητα και ειλικρίνεια μερικές σκέψεις. Δεν το κάνω για να δικαιολογήσω τίποτε, γιατί ξέρω ότι η ζωή του επισκόπου δεν μπορεί να θεμελιώνεται σε μισθολογικές απαιτήσεις ούτε ότι η αποστολή του μπορεί να μετρηθεί με το ύψος του μισθού του. Το κάνω γιατί σε κάθε ζήτημα που αγγίζει την κοινωνία μας, και ιδίως όταν η Εκκλησία βρίσκεται στο επίκεντρο του δημόσιου λόγου, οφείλουμε να μιλούμε καθαρά, χωρίς θυμό, χωρίς φόβο, αλλά και χωρίς να κρύβουμε την αλήθεια.

Η νομοθετική αναφορά στο ζήτημα αυτό βασίζεται στο άρθρο 145 του ν. 4472/2017, στην προσθήκη του άρθρου 57 του ν. 5128/2024 και στη νεότερη κατατεθείσα ρύθμιση του άρθρου 56 του σχεδίου νόμου, η οποία τροποποιεί εκ νέου το άρθρο 145 περί αποδοχών των Αρχιερέων. Σύμφωνα με τη ρύθμιση αυτή, οι συνολικές μηνιαίες αποδοχές του Αρχιεπισκόπου, των Μητροπολιτών και των Τιτουλάριων Μητροπολιτών συνδέονται με ποσοστό 90% του ανώτατου ορίου αποδοχών που προβλέπεται για τον Γενικό Γραμματέα Υπουργείου, ενώ για τους Τιτουλάριους και Βοηθούς Επισκόπους προβλέπεται ποσοστό 70% των αντίστοιχων αποδοχών. Το σημειώνω αυτό όχι για να μειώσω τη σημασία του ζητήματος, αλλά για να υπάρχει σαφήνεια, καθώς άλλο πράγμα είναι η νομοθετική διάταξη και άλλο η εντύπωση που δημιουργείται όταν προβάλλεται μόνο ένας αριθμός, αποκομμένος από το θεσμικό του πλαίσιο.

Αρχικά, θέλω να πω ότι από το σώμα των Αρχιερέων, τουλάχιστον επισήμως, δεν υπήρξε κατά τη γνώμη μου κάποιο αίτημα που να εκφράστηκε ως παράπονο για το ύψος της αποζημιώσεώς μας. Ο επίσκοπος δεν υπάρχει στην Εκκλησία για να διεκδικεί προσωπικές απολαβές, αλλά για να διακονεί τον λαό του Θεού, να λειτουργεί, να διδάσκει, να παρηγορεί, να στηρίζει, να ενώνει, να σηκώνει μαζί με τους ανθρώπους του το βάρος της ζωής. Η φιλανθρωπία, τα ιδρύματα, οι κοινωνικές δράσεις, οι κατασκηνώσεις, τα συσσίτια, οι παιδικοί σταθμοί, η μέριμνα για τον άρρωστο, τον νέο, τον πενθούντα, τον οικογενειάρχη, τον άνεργο, όλα αυτά δεν είναι ξένο έργο προς την Εκκλησία. Είναι καρποί της πίστεως. Όμως το επίκεντρο της επισκοπικής διακονίας δεν είναι η κοινωνική δραστηριότητα ως αυτοσκοπός, αλλά η σωτηρία του ανθρώπου, η συνάντησή του με τον Κύριό μας, η θεραπεία της ψυχής του, η εμπειρία ότι μέσα στην Εκκλησία δεν είναι μόνος.

Δεύτερον, το ζήτημα της μισθοδοσίας των κληρικών και των Αρχιερέων δεν

μπορεί να αντιμετωπίζεται αποκομμένο από τη συνολικότερη σχέση Εκκλησίας και Πολιτείας. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας μας έχει τη δική της πνευματική αυτοσυνειδησία, το δικό της κανονικό ήθος και τη δική της ευθύνη ενώπιον του Θεού και του λαού μας. Για τον λόγο αυτό, μέσα στη Σύνοδο εξέφρασα και προσωπικά τη σκέψη, την οποία επαναλαμβάνω και δημόσια, ότι ίσως εμείς οι Αρχιερείς θα έπρεπε να εξετάσουμε σοβαρά την πλήρη παραίτησή μας από το μισθολόγιο του κράτους. Δεν το λέω ως εύκολη εντύπωση ούτε ως κίνηση εντυπωσιασμού. Το λέω γιατί θεωρώ πως η πνευματική ελευθερία της Εκκλησίας έχει μεγαλύτερη αξία από κάθε οικονομική διευθέτηση. Μέχρι το 1986 οι Αρχιερείς ελάμβαναν την αποζημίωσή τους από τον τότε ΟΔΕΠ, όπως και οι ιεροκήρυκες. Θα μπορούσε, λοιπόν, να αναζητηθεί ένας άλλος τρόπος, με τον οποίο η αποζημίωση που σήμερα δίνεται στους Αρχιερείς να κατευθυνθεί ως ενίσχυση στους ιερείς μας, ιδίως σε εκείνους που σηκώνουν καθημερινά το βάρος μικρών, φτωχών και απομακρυσμένων ενοριών. Εμάς μπορεί να μας φροντίσει η Εκκλησία, τα πνευματικά μας παιδιά, όταν γνωρίζουν ότι ο επίσκοπός τους ζει άμισθος.

Τρίτον, επειδή η συζήτηση έγινε με τρόπο που έμοιαζε να καλεί τους Αρχιερείς σε απολογία, ας καταστεί σαφές ότι κανείς μέχρι σήμερα δεν ρώτησε τι γίνεται με τα χρήματα που λαμβάνει ένας επίσκοπος. Ο καθένας από εμάς θα δώσει λόγο πρώτα στον Θεό και στη συνείδησή του, έπειτα στον λαό του. Σε κάθε Μητρόπολη υπάρχουν ανάγκες που δεν φαίνονται. Υπάρχουν άνθρωποι που δεν έχουν τα απολύτως απαραίτητα, νέοι που δεν μπορούν να σπουδάσουν, οικογένειες που δεν μπορούν να πληρώσουν το ενοίκιό τους, ηλικιωμένοι που ζουν μόνοι, ασθενείς που χρειάζονται φροντίδα, παιδιά που χρειάζονται στήριξη. Οι Μητροπόλεις δεν είναι μόνο γραφεία διοικήσεως, αλλά και καθημερινά καταφύγια ανθρώπινου πόνου, και όταν ο άνθρωπος χτυπά την πόρτα της Εκκλησίας δεν μπορεί παρά να ανταποκριθεί στις ανάγκες του.

Στην Ιερά Μητρόπολή μας, για παράδειγμα, πριν από περίπου έναν χρόνο αρχίσαμε μελέτη για την κατασκευή περίπου 80 studios για φοιτητές και περίπου 20 μικρών δίχρωμων διαμερισμάτων για εκπαιδευτικούς και δημοσίους υπαλλήλους που έρχονται στην Κέρκυρα και δεν βρίσκουν κατοικία ή δεν μπορούν να ανταποκριθούν στο υψηλό της κόστος. Η μελέτη αυτή, κόστους 615.000 ευρώ, βρίσκεται προς το τέλος της και αναμένουμε τις σχετικές άδειες, ώστε να προχωρήσουμε.

Το Ίδρυμα Χρονίως Πασχόντων «Η ΠΛΑΤΥΤΕΡΑ» της Μητροπόλεώς μας λειτουργεί επί 25 χρόνια και φιλοξενεί περίπου 65 έως 70 τροφίμους. Το ίδρυμα αυτό χρειάζεται δαπάνες ανακαίνισης, αλλά ποιος θα προσφέρει τα ποσά που απαιτούνται; Οι ενορίες μας, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν έχουν έσοδα

ικανά ούτε για να συντηρήσουν τους ναούς τους; Οι άνθρωποι που εκκλησιάζονται σκέφτονται ακόμη και τα πενήντα λεπτά για το κερί τους, όχι από αδιαφορία, αλλά επειδή οι εποχές είναι σκληρές. Η φορολογία, ο ηλεκτρισμός, η συντήρηση των ναών, οι καθημερινές ανάγκες έχουν γίνει δυσβάστακτες. Γι' αυτό και η κριτική χρειάζεται μέτρο προκειμένου να μην μετατρέπει την αλήθεια σε σκανδαλισμό.

Άκουσα και την πρόταση αγαπητού αδελφού Αρχιερέως για τη δημιουργία κατοικιών. Την εκτιμώ, αλλά δεν νομίζω ότι χρειαζόταν μία δημόσια συζήτηση για να αρχίσει ο καθένας να προβάλλει όσα πράττει. Η Εκκλησία κάνει έργο χωρίς να γίνεται είδηση. Στηρίζει ανθρώπους χωρίς κάμερες, χωρίς ανακοινώσεις, χωρίς χειροκροτήματα. Αυτό είναι το ήθος της. Όμως όταν η Εκκλησία κατηγορείται συλλήβδην, τότε ίσως χρειάζεται να ειπωθούν μερικά πράγματα, όχι για να διεκδικήσουμε εύσημα, αλλά για να γνωρίζει ο λαός μας ότι πίσω από έναν Μητροπολίτη δεν υπάρχει μία προσωπική άνεση, αλλά συχνά ένα μεγάλο βάρος ευθύνης.

Δεν μπορώ να παραβλέψω και μία άλλη πλευρά. Το ζήτημα έλαβε μεγάλη έκταση και δημοσιότητα με τρόπο που, αντικειμενικά, στόχευε να προκαλέσει έναν λαό ήδη κουρασμένο, έναν λαό που δυσκολεύεται να βγάλει τον μήνα, να πληρώσει το ενοίκιο, να σπουδάσει τα παιδιά του, να κρατήσει όρθιο το σπίτι του. Σε περιόδους κρίσεως η Πολιτεία και το δημόσιο σύστημα ενημέρωσης συχνά επιλέγουν, συνειδητά ή ασυνείδητα, να μεταθέτουν την κοινωνική αγωνία από τα πραγματικά αίτια σε επιμέρους ομάδες, στρέφοντας τη μία κοινωνική κατηγορία εναντίον της άλλης. Το είδαμε σε άλλες περιόδους, όταν οι άνθρωποι χωρίστηκαν σε εμβολιασμένους και ανεμβολίαστους, σε υπεύθυνους και ανεύθυνους, σε χρήσιμους και περιττούς. Το ίδιο πνεύμα διαιρέσεως δεν ωφελεί ούτε την κοινωνία ούτε την Εκκλησία ούτε την πατρίδα που δεν χρειάζεται νέους διχασμούς.

Η τελευταία μου σκέψη αφορά τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάστηκε η ρύθμιση. Πριν ακόμη ψηφιστεί και εφαρμοστεί οριστικά, προβλήθηκε δημόσια ένα μεγάλο ποσό, σχεδόν ως πρόκληση. Είναι αληθές ότι γίνεται λόγος για αυξημένες μικτές αποδοχές. Είναι όμως επίσης αληθές ότι τα καθαρά ποσά, μετά τις νόμιμες κρατήσεις και φορολογικές επιβαρύνσεις, δεν ταυτίζονται με τα ποσά που ακούγονται στα ΜΜΕ. Αυτό δεν αίρει τη συζήτηση. Δεν ακυρώνει την ευαισθησία του λαού μας, αλλά επιβάλλει ακρίβεια. Διότι όταν ένας αριθμός προβάλλεται αποκομμένος από την πραγματικότητα, τότε η κοινωνία δεν ενημερώνεται αλλά εξοργίζεται.

Προσωπικά, σε όλη μου τη ζωή προσπάθησα να αναθέτω τη μέριμνά μου στα χέρια του Θεού. Δεν θα ήθελα καμία μισθολογική βοήθεια ως προσωπική εξασφάλιση. Ελπίζω στην αγάπη και στο έλεος του Θεού, το οποίο αισθανόμαστε να μας

ακολουθεί όλες τις ημέρες της ζωής μας. Όπως μου είχε πει και ένας καθηγητής μου από την Θεολογική Σχολή μετά την εκλογή μου, ο επίσκοπος δεν μπορεί να ζει ως άρχοντας αυτού του κόσμου. Καλείται να ζει ως πατέρας, ως λειτουργός, ως άνθρωπος που δαπανάται. Αν ο λαός που διακονεί πονά, ο επίσκοπος δεν μπορεί να ησυχάζει. Αν ο λαός στερείται, ο επίσκοπος δεν μπορεί να απολαμβάνει. Αν ο λαός αμφισβητεί, ο επίσκοπος δεν πρέπει να θυμώνει, αλλά να εξηγεί, να μετανοεί όπου χρειάζεται, να δίνει μαρτυρία αλήθειας.

Και για να το πω ακόμη πιο προσωπικά, ουδέποτε χρειάστηκε να δαπανηθεί η Ιερά Μητρόπολη για να συντηρήσει την προσωπική μου ζωή. Ο μισθός μου είναι εκείνος με τον οποίο συντηρούμαι προσωπικά, αλλά και με τον οποίο καλύπτονται δαπάνες που συνδέονται με το κτίριο της Μητροπόλεως και την καθημερινή παρουσία της διακονίας μας. Δεν το αναφέρω ως καύχηση, αλλά το αναφέρω γιατί η ζωή ενός επισκόπου δεν είναι ιδιωτική υπόθεση αποκομμένη από την Εκκλησία.

Το ζήτημα των αποδοχών θα περάσει και ο θόρυβος θα κοπάσει. Εκείνο όμως που θα μείνει ενώπιον του Θεού και της συνειδήσεως του λαού μας είναι αν η Εκκλησία στάθηκε με αλήθεια, ταπείνωση και ευθύνη μέσα σε μια δύσκολη ώρα. Η απάντηση δεν θα δοθεί μόνο με λόγια ούτε με ανακοινώσεις. Θα δοθεί με έργα μετανοίας, με διαφάνεια, με ελεημοσύνη, με πνευματική ελευθερία, με αγάπη προς τον άνθρωπο που πονά. Ο Χριστός δεν μας κάλεσε να υπερασπιζόμαστε τους εαυτούς μας, αλλά να γινόμαστε ποιμένες κατά την εικόνα του Καλού Ποιμένου, ο οποίος γνωρίζει τα πρόβατά Του και δίδει την ψυχή Του υπέρ αυτών.

Γι' αυτό και μέλημα της Εκκλησίας δεν μπορεί να είναι ούτε ο μισθός ούτε η δημόσια εντύπωση ούτε η προσωρινή αποδοχή των ανθρώπων. Το μέλημά της είναι ο Σταυρός του Χριστού, η ταπείνωση της διακονίας, η ευθύνη να βρίσκεται κοντά στον λαό όταν αυτός δοκιμάζεται. Όταν ο επίσκοπος ζει για τον εαυτό του, τραυματίζει την εικόνα της Εκκλησίας. Όταν όμως δαπανάται για τον λαό του Θεού, τότε ακόμη και οι ανθρώπινες αδυναμίες θεραπεύονται από την πνοή της χάριτος. Η Εκκλησία είναι αληθινή όταν δεν φοβάται να δώσει, να παραιτηθεί, να ταπεινωθεί και να γίνει καταφύγιο για τον ταλαιπωρημένο άνθρωπο.